קרח תשפ"ד

אשי ישראל

השיעור השבועי מפי מורינו
הרה"צ רבי יצחק לעזער שליט"א
בעל מחבר - תוך הנחל ושיחות מוהרא"ש

גיליון תכ"ד

ניתן להאזין לשיעור בכל יום רביעי בשעה 22:10 בטלפון:077-2612984 שלוחה 9

חסדי ה' יתברך, אנחנו אוחזים בפרשת **קרח**, פרשה שהיא לימוד כ"כ חשוב ונחוץ לחיי האדם בכל יום ויום, ואם הוא זוכה לקבל את המסר הגנוז בתוך פרשה זו – יש לו חיים הכי טובים ומאושרים, ואם ח"ו להפך מזה – הוא מסכן גדול.

והנה, אם נרצה לסכם את כל מה שאפשר להוציא מן הפרשה הזאת בכמה מילים קצרות, נוכל להגדיר אותה: **שלום הוא הגן־עדן, מחלוקת הוא הגהינום!** זה משפט אמנם קצר, אבל כלול בתוכו **הכל**!

אשרי אדם הזוכה ל'שלום'! רבינו מסביר לנו (ליקו"מ ח"א סי' לג), ש'שלום' כולל הרבה דברים: שלום עם עצמו – במידותיו, שלום בביתו – עם אשתו ובני־ביתו, עם כל ישראל! '**שלום**' זה מקיף את הכל! ואדם שזוכה ל'שלום' – הוא בגן־עדן... **שלום זה האור של גן־עדן!** וההפך מזה – מחלוקת, מריבות, סכסוכים, **זה האש של גהינום! פשוטו כמשמעו!** ובפרשת השבוע אנחנו רואים שזה מלובש בכל מיני עניינים נוראים ונפלאים:

אם תסתכלו בספרי־קודש – ספרי חסידות של פרשת השבוע, תראו שכמעט ואין ספר, שבאיזו דרך שהיא, לא ילמד זכות או יגיד איזו המלצה טובה לכוונתו של קרח בכל מה שאירע עמו; ידוע, שה'חוזה מלובלין' זי"ע היה לוי, והוא היה מיוחס עד שמואל הנביא, וכשהוא היה מתחיל לדבר מפרשת קרח, הוא היה אומר: '**די היליגע זיידע קרח**' – '**הסבא הקדוש קרח**'...

אדם שומע זאת, הוא מתחיל להתבלבל... '**הנה עכשיו אמרת שהמחלוקת זה הגיהנום בעצמו וכו', והנה אתה מלמד כל־מיני זכויות על כוונת קרח, עד שמכנים אותו "היליגע זיידע"?...**

ואנחנו מוצאים את זה בתוך לשון רש״י הקדוש, שאומר: ״**קֹרַח שֶׁפִּקֵּחַ הָיָה, מַה רָּאָה לִשְׁטוּת**[1] **זוֹ**״; הרי הוא היה משבט קהת – שהיו נושאי הארון, ו״מה ראה לשטות זו״? הרי שרש״י מכנה את קרח בלשון של ״**פִּקֵּחַ**״, וכן מבואר בספה״ק, שהיה לו רצון לזכות לדברים גדולים. הרי הוא רצה להיות כהן גדול, וכי הוא סתם 'כהן גדול' בשביל כבוד?... היה לו כוונות במעשיו, הוא הרגיש שהוא באמת ראוי לכך... הרי אי־אפשר להיות 'סתם כהן', כי ביו״כ הוא היה נכנס בקדש הקדשים, ואם הוא לא נכנס עם מחשבות נכונות – הוא לא יצא משם... יוצרכו להוציאו עם חבל... וכי יש אדם ש'ישחק' עם דברים כאלה נוראים?... אבל קרח היה באמת אדם גדול, וכאמור – כמבואר בלשון רש״י: ״**פִּקֵּחַ הָיָה**״.

ומה צריכים יותר מהתירוץ של רש״י? רש״י מתרץ ואומר, שקרח ראה ברוח־הקודש ששמואל הנביא יהיה מיוצאי חלציו... זאת אומרת, שהיה לו רוח־הקודש! יש לאדם צדיק רוח־הקודש, והנה הוא רואה ששמואל הנביא מיוצאי חלציו, הוא חושב לעצמו 'אני אשתוק?'... הוא 'מקבל גב' ותמיכה למעשיו... רק זאת הוא לא הבין, שאמנם אתה צודק ששמואל הנביא יהיה מיוצאי חלציך, אבל בנם גדול הילדים שלך עשו תשובה ברגע האחרון, ונבצר להם איזה מקום, ולא נפלו בתוך הגיהנום... הם נשארו שם חיים, ויצאו אח״כ, והקימו משפחות; על־כל־פנים, לקרח היה רוח־הקודש, הוא ראה ב'ראיה טובה' שיהיו לו נכדים צדיקים, וחשב: 'אני אשתוק על זה? אני אוותר? לא ולא!'...

וכל הצדיקים מפרשים מה היתה באמת כוונת קרח, שהנה הוא אמר: ״**כִּי כָל הָעֵדָה כֻּלָּם קְדֹשִׁים**״, הוא הרגיש באמת שיש לו את הכח להרים ולחזק את כולם, ולכאורה יש לו איזו כוונה 'לשם שמים'.

אבל תיכף ומיד תתבונן היטב: **זה קשור למחלוקת ומריבות? אתה 'מכנים את האף' שלך לתוך מחלוקת?** הרי אתה רואה שזה לא מגיע אליך בדרך רגילה, יש את משה רבינו ואת אהרן הכהן שאומרים בשם ה' שהם אלו שקיבלו את המינויים הקדושים האלו, והם לא החליטו על זה בעצמם, זה מהקב״ה! 'לא... אני אראה שזה מגיע לי, ולא להם'... **אבל דבר שהוא מגיע במחלוקת ומריבות – זה**

1 נוסף על ענין האמור לעיל, שמחלוקת היא 'גהינום', מוסיף רש"י ומכנה את המחלוקת בלשון של **'שטות'**, וזה מאד נצרך לעניין הלימוד היוצא מזה למעשה, כדלקמן.

גיהנום! לא משנה אילו חשבונות אתה עושה, שיהיה לך כל־מיני חשבונות ״מחיום למחר״, ואפילו חשבונות טובים – רוח־הקודש... אבל אם זה מערב אותך בתוך מחלוקת – לך הביתה! זה לא יועיל לך כלום! אתה מדליק את אש הגיהנום!

רש״י הקדוש אומר על לשון הפסוק ״**וְנִשֵּׂיהֶם וּבְנֵיהֶם וְטַפָּם**״ – ׳**וְטַפָּם**׳ היינו שאפילו תינוק בן יומו, מונח בעריסתו, גם הוא נענש כמו קרח ועדתו, כלשונו: ׳**בּוֹא וּרְאֵה כַּמָּה קָשָׁה הַמַּחֲלֹקֶת, שֶׁהֲרֵי בֵּית דִּין שֶׁל מַטָּה אֵין עוֹנְשִׁין אֶלָּא עַד שֶׁיָּבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת, וּבֵית דִּין שֶׁל מַעְלָה עַד כ׳ שָׁנָה, וְכָאן אָבְדוּ אַף יוֹנְקֵי שָׁדַיִם**׳; ולכאורה הדבר טעון הסבר: מדוע ׳תינוק בן יומו׳ ייענש על דבר שהוא לא עשה?...

מסביר המהר״ל (גור אריה, שם) באופן נורא ונפלא: אכן, אם אדם עשה איזה חטא, הוא צריך לקבל עונש, אך בזה שייך כל ההלכות הנ״ל – אם הוא בגיל י״ג או גיל עשרים, אבל תינוק בן יומו בוודאי שלא מקבל איזה עונש. **אולם, המחלוקת שהתעוררה אז על משה ואהרן, היא היא הדליקה את אש הגיהינום! זה הגיהינום בעצמו! אם־כן, כל מי שנמצא שם – נאבד...** זאת אומרת, אין הכוונה שזה בא בתור ׳**עונש**׳ אפילו לתינוקות, אלא המחלוקת הדליקה את אש הגיהינום, ואם האש דלוקה – בוודאי כל מי ששם, נספה אף הוא, רחמנא ליצלן... **כמה קשה היא המחלוקת!**

וכמה אדם צריך להיזהר בתכלית הזהירות מכל ענין של מחלוקת, לא משנה אילו חשבונות יש לך – ׳אבל זה מגיע לי, ולא להם... ולמה לא מכבדים אותי?׳... **לא מכבדים אותך – בסדר, אבל מדוע אתה חולק על האחר?!** ׳לא... למה מזלזלים בי?׳... ועוד הוא רואה ברוח־הקודש, יש לו סמכות... הוא רואה שיהיו לו צאצאים צדיקים – ׳אז זה בסדר׳... **אבל מיד כשזה נוגע לאיזו מריבה או מחלוקת – תברח מזה!**

ובפרשתנו מדברים על ענין של ׳**מחלוקת על צדיקים**׳, שזה דבר חמור מאד! נגיד שגם אתה צדיק, וגם אתה אדם גדול מאד, בסדר... אבל למה אתה חולק על הצדיקים?! כולם ידעו שמשה ואהרן הם הצדיקים, והיו מקובלים על כל העדה, והנה קרח בא ואומר ״**כָּל הָעֵדָה כֻּלָּם קְדֹשִׁים**״, ובאמת ׳נכון קרח, אתה צודק, **אבל מי לימד אותך – ואת כל העדה – שכל העדה כולם קדושים?**׳... מי דיבר מזה עד עכשיו? עוד מאז שהייתם במצרים,

עבדים בזויים ושפחות בזויות, והיה כמעט אפם תקוה... **מי הפיח בכם תקוה? מי לימד אתכם להתחזק? מי אמר לכם שעוד תצאו מזה, והעיקר שתתחזקו, מי לימד את כל זה? משה רבינו! וכי הוא עשה את זה בשביל הכבוד שלו?... כמה הוא טען שהוא לא רוצה את זה!** וכמו שאנו מוצאים בפרשת שמות, שהוא אמר ״שְׁלַח נָא בְּיַד תִּשְׁלָח״ – הוא לא רצה את זה! וכי הוא רצה כבוד?!... **איזה משא קשה זה לטפל עם בני־אדם ולקרב אותם! אילו ביזיונות מקבלים!** אבל אם הקב״ה אומר ללכת – ״אֵין חָכְמָה וְאֵין תְּבוּנָה וְאֵין עֵצָה לְנֶגֶד ה׳״... אם הקב״ה שולח את האדם – הוא חייב... לא שואלים אותך! **אתה יש לך כישרון לדבר, לקרב ולחזק, הקב״ה שולח אותך! אתה מקבל סטירות וכו׳? קח את זה לכפרת עוונות...**

אז קרח בא ואומר: ״כָּל הָעֵדָה כֻּלָּם קְדֹשִׁים וּבְתוֹכָם יְהוָה וּמַדּוּעַ תִּתְנַשְּׂאוּ עַל קְהַל ה׳״; וכי משה רבינו ״**מתנשא על קהל ה׳״**?! הוא הלך ברצונו להנהיגם?!... והנה אתה צועק ״כָּל הָעֵדָה כֻּלָּם קְדֹשִׁים״ – נכון מאד, אבל איך הם הגיעו לזה?... איך הגיעו למעמד הר סיני? מי הוריד להם את התורה?... אומר משה רבינו: **׳אמנם אתה, קרח, היית אדם גדול, אבל למעשה – זה היה התפקיד שלי, להוריד לעם ישראל את התורה, וללמד אותם שכל העדה כולם קדושים׳...**

ואיזה לימוד נפלא יש בזה להצדיק – להכנים בבני אדם ש״כָּל הָעֵדָה כֻּלָּם קְדֹשִׁים״! רוב בני־אדם חושבים: ׳איזה קשר יש לי כבר לעניינים שבקדושה... אני כ״כ רחוק׳... **בני־אדם עוברים כ״כ הרבה דברים קשים בחיים, ישנם כ״כ הרבה ניסיונות לבני־אדם ח״י – ואף אחד לא יודע מזה אלא רק הוא, הקב״ה והצדיק, ועוברים ניסיונות קשים ומרים ממש! על כל פסיעה! דברים מאד קשים! והצדיק מנסה עם כל הכוחות לגלות לאדם: ׳אל תתייאש! יש לך תקוה! אתה יכול להחזיק מעמד! אמנם אתה מרגיש חכי שפל והכי גרוע, ויכול להיות שבאמת – באיזו צורה – זה נכון, אבל תזכור ותדע שאין שום יאוש בעולם כלל, ויש לך אפשרות להתחזק ולצאת מזה!** יש לו להצדיק כזה כח ללמד לכולם ״**כִּי כָל הָעֵדָה כֻּלָּם קְדֹשִׁים וּבְתוֹכָם ה׳״**!

גבי אלו המילים שקרח אמר, זה בדיוק העניין שאנו מוצאים בדברי רבינו ז״ל גבי דברי המרגלים [פרשת שבוע שעבר – פרשת שלח], שרבינו אומר (ליקו״מ ח״א סי׳ מז), שאכן המרגלים

דיברו דברים רעים נגד ארץ ישראל, אבל אם זה כתוב בתורה – בוודאי גנוז בהם דברים גדולים, כי הקב״ה לא יכתוב בתורה דברים שליליים ודברים שהם לא אמת, ואמנם הם כיוונו בדבריהם לדבר גנות על הארץ, והיתה להם כוונה שלילית, אבל אם הקב״ה קבע את זה בתורה – מוכרח שיש בזה גם לימוד אמיתי, ועל זה בא רבינו ופותח את העיניים שלנו שנדע מה גנוז בתוך דברי המרגלים! הם אמרו **״אֶרֶץ אֹכֶלֶת יוֹשְׁבֶיהָ״**, וכיוונו לצד השלילי שבזה, אבל רבינו מסביר זאת בדרך חיובית בשלושה מקומות בליקוטי מוהר״ן! הם התכוונו לומר **״אֶרֶץ אֹכֶלֶת יוֹשְׁבֶיהָ״** הכוונה שאנשים מתים שם, וישנה סכנה לגור שם, ורבינו מסביר בשלושה מקומות את העניין הזה בדרך חיובית – שבארץ ישראל זוכה האדם להיות **'נאכל'** לקדושת ארץ ישראל!

אותו דבר לענייננו: קרח צועק ואומר **״כָּל הָעֵדָה כֻּלָּם קְדֹשִׁים וּבְתוֹכָם ה׳״**, ואמנם הוא מכוון בזה למחלוקת, אבל בכל זאת – דבריו הם קודש; כשאמר ה'חוזה מלובלין' **״די הייליגע זיידע קֹרַח״** – **'הסבא הקדוש קֹרַח'**, זה בנוי על הפסוק הזה – שהסבא הקדוש אמר לכולם **״כִּי כָל הָעֵדָה כֻּלָּם קְדֹשִׁים״**, ואיך הם **'קְדֹשִׁים'**? כי **״וּבְתוֹכָם ה׳״** – בתוכם, בתוך כל אדם, יש את השכינה הקדושה! יש את נשמתו, שזה בא ממקום קדוש וטהור, וכמו שאנחנו אומרים בכל בוקר: **״אֱלֹהַי, נְשָׁמָה שֶׁנָּתַתָּ בִּי טְהוֹרָה הִיא. אַתָּה בְרָאתָהּ, אַתָּה יְצַרְתָּהּ, אַתָּה נְפַחְתָּהּ בִּי״** – אם מדקדקים רואים שיש פה ד' לשונות: **'טְהוֹרָה הִיא'** היינו שמגיעה מרום גבהי מרומים העולם הכי גבוה – עולם האצילות, **'אַתָּה בְרָאתָהּ'** – עולם הבריאה, **'אַתָּה יְצַרְתָּהּ'** – עולם היצירה, **'וְאַתָּה נְפַחְתָּהּ בִּי'** – פה בעולם העשיה, אז **״וּבְתוֹכָם ה׳״** – בתוך כל יהודי יש את האלקות, ואשרי אדם שיודע את זה, ושמח עם זה!

ורבינו מגלה לנו **'איך להתחבר'** אל הנשמה הזאת... אדם שומע שיש לו נשמה קדושה, הוא מאד שמח – **'אשרינו!'** אבל הוא מיד שואל: ״איך אני מתחבר אל הנשמה הזאת?״... **רבינו גילה לנו את ענין התפילה והתבודדות, שעם כל דיבור שאדם מדבר אל הקב״ה בכל רגע שיהיה – הוא מתחבר אל הנשמה שיש בקרבו!** והסברנו כמה פעמים את הטעם לכך, כי **'כח הדיבור'** הוא החיבור בין הגוף לנשמה, כי בבריאת האדם כתיב (בראשית ב, ז) **״וַיִּפַּח בְּאַפָּיו נִשְׁמַת**

חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה" – אומר התרגום: **'לרוח ממללא'** – הוא התחיל לדבר! נמצא א"כ, שהדיבור של האדם זה מה שמקשר את הגוף הגשמי שלו – אל הנשמה שלו!

הכלל, ככל שאדם מרבה להתפלל ולהתבודד אל הקב"ה, בזה הוא מוסיף את ענין ההרגשה של **"וּבְתוֹכָם ה'"**, שהוא ממש מרגיש את זה – **'באמת יש את ה' בתוכי, הקב"ה נמצא בקרבי! אני לא צריך ללכת למקומות אחרים ולחפש את זה'...** זה בתוכך! בתוך פנימיות לבבך! הקב"ה נמצא שם!

וזוהי טענתו של קרח, והוא צודק בזה שהקב"ה נמצא בתוך כל אחד ואחד, השאלה היא: **'מה אתה רוצה לעשות עם זה?'...** אתה אומר 'למה משה רבינו נהיה המנהיג פה? למה הוא ממנה את אחיו אהרן לכהן גדול ואת ילדיו לכהנים? אני רוצה ג"כ משהו'... **אבל למעשה, אתה רואה שעכשיו זה לא כך, ואתה תצטרך להיכנס לתוך מריבות, ודע לך: מריבות יביאו אותך אל הגיהנום,** רח"ל!

הפרשה מתחילה: "וַיִּקַּח קֹרַח"; ואם מתבוננים בזה, לכאורה חסר המשך לזה – "וַיִּקַּח קֹרַח בֶּן יִצְהָר בֶּן קְהָת בֶּן לֵוִי" וגו', ומה הוא לקח? לכאורה היה צריך לסיים את הפסוק עם **'מה'** לקח – "ויקח קרח" וכו' "את המחלוקת" או "את הכבוד" וכו', אבל לא מה הוא לקח... אבל ההסבר הוא עפ"י המבואר בספה"ק, דהנה **'גֵּיהִנֹּם'** עולה כמנין **'חֹק'** [יש פסוק שכתוב ש'חק' זה ענין של שאול ושחת], וזהו **"וַיִּ'קַּח'"** – הוא לקח את ה'**גֵּיהִנֹּם**'!

לעומת זאת, האותיות 'חֹק' בקדושה – זה דבר גדול מאד, כי 'חֹק' הוא ענין של 'חסרון טעם' – בלי שום שאלות וטעמים, שזה סובב והולך על האמונה הקדושה, שאדם זוכה לאמונה פשוטה – בלי לשאול שום שאלות, שזו המדרגה הכי גבוהה!

בליקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ס"ב, רבינו ז"ל מזכיר מאמר של הזוהר הקדוש בפרשת משפטים, בחלק הנקרא **'סבא דמשפטים'** ["סבא דמשפטים" היינו אדם זקן מהעולם העליון שהתגלה לתלמידי ר' שמעון בר יוחאי, והתחיל לגלות להם סודות התורה, דברים נוראים ונפלאים! רבינו מזכיר אותו בכמה מקומות, ובתורה ס"ב מצטט רבינו קטע אחד משם (דף צ"ה)], שאמר סבא דמשפטים לתלמידי רשב"י, שיש מושג של **"עולימתא שפירתא"** – נערה יפה, **"דלית לה**

עינין״ – אין לה עיניים, ורבינו מקשר העניין לדברי התורה שם.

ובפשטות צריכים להבין, איך מובן הדבר הזה? מה הכוונה נערה יפה בלי עיניים, הרי חכמינו הקדושים אומרים בפירוש (תענית כד.) ״כל כלה שעיניה יפות, אין כל גופה צריך בדיקה״; נמצא שאדרבה, זה כל היופי, ואיך יכול להיות דבר כזה של ״**עולימתא שפירתא דלית לה עינין**״?

מגלה רבינו שם גילוי נורא ונפלא: ״עולימתא שפירא״ – שפירושו 'נערה' – זה סובב והולך על כל אחד ואחד מישראל, וכמו שכתוב בשיר השירים כמה פעמים, שהקב״ה קורא את עם ישראל בשם ״רעיתי״, דוגמא (ה, ב): ״אֲחֹתִי **רַעְיָתִי** יוֹנָתִי תַּמָּתִי״, וכן כל הספר מלא עם זה, והוא לשון של 'רֵעַ' – החבר הכי טוב של האדם [שזה ענין ג״כ שאדם זוכה להתחתן, אזי יש לו ״רַעְיָתִי״], ואומר רבינו ש״רַעְיָתִי״ זה ע״ש אמונה, בחינת (תהלים לז, ג) ״שְׁכָן אֶרֶץ 'וּרְעֵה' אֱמוּנָה״ – הקב״ה קורא את עם ישראל ״**רַעְיָתִי**״ בגלל שהם מוסרים את עצמם אל האמונה, **לא שואלים שאלות!** לא מבינים כלום! כי באמת אנחנו לא מבינים שום דבר...

רבינו אומר, שלפעמים אדם זוכה, ויש לו סבלנות, והוא לא שואל שאלות כלל וכלל, אזי אם הוא שותק – המחשבה שלו מתרצת לו את כל השאלות שהיו לו... אבל הכי טוב שאדם לא שואל שאלות בכלל, רק הוא מקיים ״**וּרְעֵה אֱמוּנָה**״ – 'וּרְעֵה' הוא ענין של רְעִיָּה – כמו בהמה שרועה בשדה, כך מכנה רבינו את הענין של אמונה – שאדם צריך ״לרעות אמונה״ – לאכול אמונה! ורבינו מסביר, שאם אתה אוכל אמונה – האמונה אוכלת אותך!

נחזור לענייננו: רבינו אומר, שהכינוי החביב שהקב״ה מכנה את עם ישראל הוא ״**רַעְיָתִי**״, זאת בגלל שהם מקיימים ״'וּרְעֵה' **אֱמוּנָה**״, ואין דבר יותר יפה מזה שאדם יכול לחזק את עצמו באמונה! לדעת שהוא לא מבין כלום! מה אנחנו מבינים?... יש כ״כ הרבה דברים שאי–אפשר להבינם כלל וכלל, אנחנו לא מבינים בכלל את דרכי ה', ואיך הקב״ה מנהיג את העולם, איננו מבינים למה עם ישראל סבלו כ״כ במשך כל הדורות – כמעט 2,000 שנות גלות – אצל כל הגויים ימח שמם, איננו מחשבים שום חשבונות, אלו דברים שלא מבינים כלל וכלל, אבל העיקר שאנחנו צריכים לנחם את עצמנו שהקב״ה מנהיג כל דבר רק

לטובתנו, ואנחנו נזכה לראות את הטובה בעזרת ה׳! אבל צריכים לקבל את זה בשתיקה...

וזה נקרא שאדם זוכה להיות מכונה בשם **״עולימתא שפירתא דלית לה עינין״** – אין לו עיניים! מה הכוונה? שהיא סוגרת את העיניים שלה, ולא שואלת שום שאלות! לא נכנסת לספיקות, חקירות ובלבולים! **איזו מדרגה יפה וגדולה וגבוהה זו שאדם יכול להגיע!** ולכן זה נקרא ״עולימתא **׳שפירתא׳״** – לשון של **׳יופי׳**, כי זוהי המדרגה הכי יפה שיש! מהי המדרגה? **״דלית לה עינין״** – הוא לא מעיין בדברים שהוא לא מבין! הוא לא מתחיל אפילו לחקור כל מיני חקירות!

וזה נקרא **׳חֹק׳** בקדושה, שאדם מקבל את האמונה הקדושה כ׳חֹק׳ – ״אני לא שואל שאלות!״... וזה מביא לאדם שפע, בבחינת (משלי ל, ח) ״הַטְרִיפֵנִי לֶחֶם **׳חֻקִּי׳״** – זה מביא את האדם לשפע קדוש! לא חסר לו כלום! למה? כי אומרים מן השמים: **׳אתה מקבל את מה שהקב״ה עושה לך בלי לשאול שאלות? גם אני אשפיע עליך שפע קדוש בלי לשאול שאלות! אני לא אבדוק את הפנקס שלך!... אני לא אבדוק שמא האם אתה ׳כן׳ ראוי, או שמא אתה ׳לא׳ ראוי, אולי נעיין עליך! ונסתכל... לא! כי אתה מקבל את הכל בגדר ׳חֹק׳ – בלי לשאול שאלות? אז הנה אתה מקבל ג״כ כ׳חֹק׳ – בלי שאלות!** ואז האדם הוא הכי מאושר, יש לו את הכל...

זה ענין של ׳חֹק׳ בקדושה, אך אם אתה מהפך את ה׳חֹק׳ – אתה ״עובר על ה׳חֹק׳״, אז אתה נופל ב׳**גֵּיהִנֹּם**׳ – גימטריא ׳חֹק׳ כנ״ל.

וזו היתה הבעיה של קרח, שעליו כתיב ׳**וַיִּקַּח**׳ – הוא לקח את ה׳**יַי**׳ – ׳**יַי קַח**׳... הרי היית יכול לחיות חיים מאושרים ושמחים! הקב״ה עזר לך, נתן לך כ״כ הרבה דברים הרבה לשמוח איתם ולהחיות עצמך איתם! תסתכל אחורה, מאז שהתחלת – הנה היית בחור, התחלת להתחזק ולהתקרב לרבינו, התחלת לשמוע את כל הדברים האלו, ואיזו שמחה היתה לך! רבינו ממש קירב אותך, וקיבלת את הכל בשמחה, בלי שום שאלות, אלא ׳כך רבינו אומר? זהו זה! אני לא שואל שאלות׳... והנה זכית לדברים גדולים מאד, ובחסד חינם גם זכית להתחתן – איזו מתנה זו! **זו המתנה הכי גדולה! ריחמו עליך, הצילו אותך מן השמים! הנה היית פלג גוף, היה חסר לך חצי מהנשמה שלך וחצי מהגוף הנשמה, וריחמו עליך!**

מצוי מאד שתמיד רווקים או רווקות טוענים: ׳למה אני מרגיש כ״כ ריק? למה אני מרגיש תמיד שחסר לי? הרי אני עושה כ״כ הרבה דברים טובים, ועדיין אני מרגיש שחסר לי׳... יושבים בחורים ולומדים, עושים צדקה וחסד מפיצים, אבל הוא מרגיש שמשהו חסר לו... הוא לא יודע מה זה... הוא מנסה למלאות את היום שלו בדברים טובים, ועדיין חסר! אותו דבר אצל בחורה רווקה – היא לא יודעת מה חסר לה, היא טוענת ׳אני עושה צדקה וחסד, מקיימת הרבה דברים טובים, אבל אני לא מרגישה שאני ממלאת משהו׳...

ההסבר לזה הוא פשוט מאד: **חסר לך חצי מהנשמה שלך! תמלא מהיום עד מחר, אבל אתה רק ׳פלג׳... אתה רק ׳חצי׳... ואם תזכה להתחתן, תזכה למצוא את החצי השני שלך, אז אתה תרגיש שאתה מלא!**

ועל כן ענין של חתונה הוא ג״כ העניין של **ק״ח** הנ״ל, וכמ״ש (דברים כד, ה) ״כִּי ׳יִקַּח׳ אִישׁ אִשָּׁה״ – ׳קידושין׳ זה ענין של ׳**קיחה**׳, שאדם זוכה בעת חתונתו לקנות את החצי השני של הנשמה שלו, ואז לא כתיב ״וַיִּקַּח״ אלא ״כִּי ׳יִקַּח׳״ – שנוסף לאותיות ק״ח גם את האות יו״ד, שזה רומז על ענין של ׳מחשבה׳, כי ״יו״ד על–שם החכמה״, אז אדם זוכה שהוא לוקח את זה, והוא כ״כ שמח בזה, והוא עושה את הכל כדי להחיות את עצמו, להחיות את אשתו, לבדוק ולראות היכן הוא אוחז בימי חייו, **לרחם על עצמו! תסתכל מה קורה אצלך בבית!**

וכאן אנחנו מגיעים אל הנקודה העיקרית של השיחה: **רְאֵה שאתה נזהר בתכלית הזהירות שלא להגיע לשום ענין של מחלוקת ומריבות! כי זה הגיהנם ממש!** מיד כשיש ענין של מחלוקת, ואפילו שאומרים שזה ״לשם שמים״... בזה הדלקת את הגהינום! ולא יועיל כלום... **אפילו שיש לך כל מיני חשבונות ׳מצוינים׳, אבל זה נוגע למריבה? ובפרט אם זה בבית – אתה מתחיל לריב עם אשתך? זה גיהנם** רח״ל! ולא יועיל כלום! ׳אבל אני צודק, יש לי חשבון אמיתי׳... אתה אמנם צודק, אבל תזכור היטב את מה שמוהרא״ש צעק כל החיים: ״**תהיה חכם, אל תהיה צודק!**״... לָמָּה יביא אותך ה״צדק״ הזה?! לשום מקום!

אנחנו מוצאים בפרשת השבוע, שאשתו של און בן פלת היתה אשה חכמה – כך אומרים חכמינו הקדושים, שעליה נאמר (משלי יד, א) ״חַכְמוֹת נָשִׁים בָּנְתָה בֵיתָהּ״; לא מוכרח שהיא היתה רבנית כ״כ גדולה... אבל היא

היתה עם **״שכל יבש״**, ואמרה לבעלה: ׳אוֹן, בעלי, בשביל מה אתה מתערב במחלוקת הזאת? מה תרוויח מזה?... אם משה רבינו יהיה המנהיג ואהרן הכהן יהיה הכהן הגדול – זה לא יהיה אתה... אתה בוודאי לא תהיה... ונגיד אם קרח ינצח – זה ג״כ לא אתה... אתה צריך להיות ׳שמש׳, ׳גבאי׳, ׳מקורב׳, ׳חסיד׳? אז מה אכפת לך כ״כ מי יהיה בראש? מה זה משנה לך מי זה יהיה? למה דווקא קֹרַח?׳...

כנראה שהוא היה ג״כ קצת חכם, והבין שאשתו אמרה לו דברים טובים, והסכים עימה, רק הוא אמר, שהנה מחר בבוקר הם כבר יבואו אליו, והוא כבר ׳חתם׳ להם שהוא איתא, ויקחו אותו... **׳אל תדאג׳**, אמרה לו אשתו, **׳אני כבר אסדר את הכל׳**... וכתוב שהיא עמדה על הפתח, והם ראו אותה ואמרו ׳זה לא בשבילנו... אישה לא מספיק צנועה – זה לא בשבילנו׳... הרי הם ׳צדיקים׳, היו ׳גדולים׳, ׳קדושים׳, הם אומרים **״כָּל הָעֵדָה כֻּלָּם קְדֹשִׁים״**... אז אמרו ׳האשה הזאת לא לגמרי כמונו, תעזבו אותו... לא צריכים אותו׳... וכך הוא ניצל!

אם אדם יש לו שכל, עליו לראות באיזו דרך שרק תהיה – להתרחק ממחלוקת! ׳קֹרַח׳ אותיות ׳רָחַק׳ – תתרחק מכל מיני חיבורים לענין של מחלוקת! לא משנה אילו חשבונות יש לך! תשמח עם המתנות שהקב״ה נתן לך! **זכית להתחתן? תעשה את הכל למנוע את המחלוקת!** ׳אבל את זה אני לא מבין, ואת זה אני לא מבין, מה אעשה?׳... **אם תרצה – תוכל! אם תרצה ללמוד איך להקים בבית ואיך להתנהג בבית – תקבל שכל! תראה שאתה בן אדם חדש! תקבל כוחות חדשים! דברים שלא ידעת בכלל שיש לך...**

אתה רגיל כבר משנות הרווקות – כשהיית בחור – שהיית באמת ׳חצי אדם׳, בלי כח ובלי שום דבר, אז אתה חושב ׳זה הטבע שלי׳... אבל אדם שיש לו שכל – הוא מבין: ׳אדרבה, עכשיו זכיתי להתחתן? אני בן אדם חדש! ואעשה את הכל! אקח את עצמי בידיים!׳... אדם שעושה ככה – אשרי לו ואשרי חלקו! הוא יהיה הכי מאושר!

והנה, אנחנו יודעים כלל גדול ברוחניות (קהלת ז, יד): **״זֶה לְעֻמַּת זֶה עָשָׂה הָאֱלֹקִים״** – מה שיש בקדושה, יש לעומתו שלא בקדושה; מה שיש שלא בקדושה, יש לעומת בתוך הקדושה. נמצא אפוא, שאם אמרנו שמחלוקת זה הגיהנום בעצמו – כמו שמבואר לעיל, שזה לא בתור ׳עונש׳: עשית

מריבה? תקבל עונש – גיהנום, לא כך הוא, אלא אתה מדליק את הגיהנום לעצמך! אתה עושה זאת בעצמך! וכמאמרם ז״ל על קֹרַח: (סנהדרין קט:) ״**לָקַח רַע לָקַח לְעַצְמוֹ**״; התקיים אצלו ״**וַיִּקַּח**״ – ׳**יַי קַח**׳, הוא לקח את ה׳יַי׳, אז אם זוהי המחלוקת – בואו נלך אל הצד השני, ו״**מִדָּה טוֹבָה מְרֻבָּה**״: אם המחלוקת זה ה׳גיהנום׳ – ׳**שלום׳ זהו ה׳גן–עדן׳**! ואת זה אדם צריך לחפש ולבקש תמיד, בבחינת (אבות א, יב) ״**אֹהֵב שָׁלוֹם וְרוֹדֵף שָׁלוֹם, אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת וּמְקָרְבָן לַתּוֹרָה**״ – הוא תמיד הולך בדרך של שלום! זה מה שמעניין אותו!

הזכרנו את ספר שיר השירים, שהוא ספר שכולו בנוי על האהבה בין הקב״ה לעם ישראל, וכהפסוק הנ״ל – ״**אֲחֹתִי רַעְיָתִי יוֹנָתִי תַּמָּתִי**״ [ופעמים רבות מוזכר שם הלשון ״**רַעְיָתִי**״], ואיך מתחיל שיר השירים? מהו הפסוק הראשון? ״**שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לִשְׁלֹמֹה**״, וחכמינו הקדושים אומרים (שה״ש רבה, א): ׳**לַמֶּלֶךְ שֶׁהַשָּׁלוֹם שֶׁלּוֹ**׳; וללמד בא, שכל הדברים האלו שבספר הקדוש הזה שייכים כשיש שלום ואהבה! ויש ענין שאדם יבקש שלום בכל ענייניו, וכדברי רבינו בתורה ל״ג הנ״ל, שאדם צריך לחפש שלום ״**בְּכָל עִנְיָנָיו**״:

שלום בעצמו: אל תהיה כמו ׳יו–יו׳ – הנה אתה שמח והכל בסדר, ופתאום נופל חזרה ושובר את עצמו ׳איפה הייתי מקודם׳... הנה עולה ויורד, יורד ועולה, ואין לו שום ישוב הדעת... זה נקרא שהאדם הוא ״**מְחֻלָּק בְּמַהוּתָיו**״ – כלשון רבינו בתורה זו, ורבינו מביא פסוק (תהלים לח, ד) ״**אֵין שָׁלוֹם בַּעֲצָמַי מִפְּנֵי חַטָּאתִי**״, כי מה מביא את האדם לכל הרגשות המבולבלות האלו? מה מתסכל אותו כ״כ? העוונות שלו! שאדם נזכר בכל פעם ׳הייתי ככה והייתי ככה׳... **תמחק את זה! תשכח את זה!** תהיה עכשיו בשלום עם עצמך – ׳**אני כאן עכשיו? אני הגעתי לאן שהגעתי ב״ח? אני מתחיל מעכשיו, ולא אכפת לי כלום! אני עושה התחלה חדשה בחיים!**׳... וכמו שרבינו מלמד אותנו שצריכים תמיד להתחדש!

זה נקרא שאדם זוכה למידת השלום ׳**בעצמו**׳ – הוא לא רב עם עצמו ולא חולק על עצמו, ואמנם זה בדקות גדולה, כי ׳**לא לריב עם עצמו**׳ אין הכוונה שיש אדם שהוא מתחיל לתת אגרופים לעצמו, ואומרים לו ׳**אל תריב עם עצמך**׳... לא! אלא מה? הבלבולים האלו שעוברים על האדם – ׳כן או לא׳

– "כן" שווה משהו או "לא" שווה משהו... כל המחשבות האלו זה מחלוקת אצל האדם בעצמו, ואדם צריך לגרש את זה ממנו, ולדעת שהמחשבות האלו זה הגיהנם בעצמו! זה יביא אותך למקום מאד מאד לא טוב...

משא"כ אם אתה מחליט לעשות שלום 'בעצמך' – **"לא אכפת לי כלום, אני בשלום! אני עושה שלום עם עצמי, אני מאמין בכוחות של עצמי!"**... כמה רבינו הזהיר אותנו ועורר אותנו שאדם צריך להאמין בעצמו! אמר רבינו: **כְּמוֹ שֶׁצְּרִיכִים אֱמוּנָה בַּה', וּכְמוֹ שֶׁצְּרִיכִים אֱמוּנָה בַּצַּדִּיקִים, כָּךְ צָרִיךְ הָאָדָם אֱמוּנָה בְּעַצְמוֹ!** תאמין בעצמך! זה לא שום פגם! אתה יכול להאמין בעצמך שאתה שוה, רק מה? תראה לא להיכנס בגבול של השני... **זו היתה הטעות של קֹרַח!**

לקֹרַח הוא היה מותר לדעת את החשיבות שלו – שהוא אדם גדול, והוא מאד פיקח (כלשון הנ"ל ברש"י), זה בסדר גמור – אבל עד שאתה נכנס לתחום של השני... מיד כשאתה נכנס לתחום של השני – כבר עברת את הגבול, ולא יועיל לך כלום... כבר הדלקת את הגיהנום! כל עוד אתה מסתכל על עצמך, למשל: אדם עומד ומסתכל ב'ראי' [לא למעשה שהוא עושה את זה, כי הרי בשו"ע יו"ד כתוב שאסור לגבר להסתכל בראי (ע"ש בסימן קפ"ב סעיף ו)], והוא אומר לעצמו **"אתה יכול!"**... יש טיפול כזה אצל פסיכולוגים, שאדם עומד מול 'ראי' והוא מדבר לעצמו כמה הוא יכול וכמה הוא חשוב...

ומי שזוכה ללימודים של רבינו – הוא לא צריך להגיע לזה... אלא אתה יושב במקום מבודד, ואתה סוגר את העיניים שלך, ועכשיו אתה נהיה **"עולימתא שפירתא דלית לה עינין"** – אתה עם עיניים סגורות, ועכשיו אתה לבד עם הקב"ה, ואתה שמח עם האמונה, אתה לא שואל שאלות, והנה אתה אומר לעצמך: **"אתה 'כן' יכול! אתה יכול להיות צדיק! אתה יכול!"**...

והבדיקה והמבחן שלך יהיה תמיד הכלל האמור: **אם אתה לא נכנס לתחום של השני – זה בסדר, אם אתה לבד, ואתה מתחזק לבדך – אשריך! אתה תצליח מאד! רק לא להיכנס בתחום של השני!** זה נקרא שאדם זוכה שיש לו **"שלום בעצמו"**.

ואח"כ מגיע ענין של שלום **"בבית"** – כשנותנים לאדם את האשה, זה מגיע בבחינת (בראשית ב, יח) "עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ",

ודייקא עי״ז הוא יגיע לשלימותו! רבינו אמר בפירוש (ליקו״מ ח״א סי׳ פ): **׳שלום׳** זה לא כשיש אותה דעה, אותה הסכמה, אותו דבר; אדם אומר: ׳אני רוצה שלום, אז שאשתי תגיד כמו שאני רוצה׳... אשה אומרת: ׳בעלי יסכים למה שאני רוצה, וזהו׳... חושבים שזה נקרא **׳שלום׳**! אומר רבינו בפירוש שלא כן הדבר, אלא **׳שלום זה בין שני הפכים׳**! ישנן שתי דעות שונות, ממש הפוכות אחת מהשניה לגמרי – **ועושים שלום**! כי באמת אפשר לאחד בין שניהם! **אין שום דבר שהוא באמת מובדל, אם יש לאדם את השכל הנכון, אפשר לגשר ולחבר בין שני הפכים הכי גדולים! ממש!**

אדם שהוא מחפש שלום – הוא יכול! וזו חכמה גדולה, וזה מה שהצדיקים מנסים להכניס בנו... העיקר שאדם כבר יוציא מעצמו את כל המחשבות של ׳אני אוחז כך וכך! זה העניין שלי, וזהו! שאשתי תקבל את מה שאני רוצה!׳ או אשה אומרת: ׳בעלי מוכרח לקבל את מה שאני רוצה, וזהו!׳... **המידה של שלום הוא איך לחבר בין שני הפכים! וזו ה׳תפארת׳ של האדם!** כי הנה יש **׳חסד׳** ויש **׳גבורה׳**, וכשהם מתערבים יחדיו – נעשה **׳תפארת׳**, כי זה היופי הכי גדול, שאדם מבין איך לעשות שלום, הוא חכם!

וזהו: **״קֹרַח שֶׁפִּקֵּחַ הָיָה, מַה רָּאָה לְשָׁטוּת זוֹ״**; והזכרנו לעיל שהמחלוקת היא הגיהנם וכו׳, ומדוע נכנס פה עתה ענין של **׳שְׁטוּת׳**? בתורה אנחנו מוצאים ענין של שטות – עפ״ד חכמינו הקדושים – בפרשת נשא, גבי הסוטה, שכתוב ״אִישׁ אִישׁ כִּי תִשְׂטֶה אִשְׁתּוֹ״ וגו׳, ששטות מגיע על–שם עבירה, רח״ל, וכמאמרם ז״ל (סוטה ג.) ׳אין אדם עובר עבירה, אא״כ נכנס בו רוח שטות׳; רוח של שיגעון! אדם שיש לו ישוב–הדעת, יש לו נשמה קדושה, הוא לא מתייחם לכל זה, ואפילו שלפעמים מגיע התגברות מצד היצר הרע – הוא חכם, הוא נזהר מלעשות שטויות, אבל אדם שלא זוכה לזה, ובפרט כשמגיע לענין של מחלוקת – **הרי זו שטות! מה יֵצֵא לך מזה?!...** ׳אני עושה את הכל ״לשם שמים״... אראה איך כל העדה כולם קדושים׳... **אין בעיה, תעשה לך שיעור, שב עם כל עם ישראל, תקבע להם שיעור – מתי שיהיה, ותלמד אותם ש״כולם קדושים״ – אתם קדושים וצדיקים וכו׳, אבל תיזהר שלא תדרוך על הרגליים של משה רבינו – על הצדיק! תעשה מה שאתה רוצה, אתה רוצה**

לקרב אנשים? אדרבה! אבל תיזהר מאד שאתה לא נכנס בתחום של הצדיקים...

אדם אומר ׳מה אני עושה כבר׳... **תיזהר!** ואכן יכול להיות אדם שמכוון לשם שמים – הוא רוצה לקרב אנשים וכו׳, **תעשה את הכל, אבל תתבונן היטב: אולי בזה שאתה עושה מה שאתה עושה, אתה דורך על הרגליים של השני... אולי זו לא הכוונה העיקרית שלך, אבל תיקח את זה בחשבון!** לא לוקחים ממך את הזכות, אתה רוצה לקרב אנשים ולחזק אנשים? אדרבה, למה לא?... אבל תיזהר שבזה לא תגרום איזו חלישות להצדיק – שהוא לימד אותך! הוא הציל אותך!

מוהרא״ש כל החיים דיבר מדברים אלו, ומוהרא״ש היה דוגמא חיה לדברים כאלו... **ואפשר להגיד בשפה ברורה, שאם היה צדיק בדורותינו אלה שילמד את עם ישראל ״כִּי כָל הָעֵדָה כֻּלָּם קְדֹשִׁים וּבְתוֹכָם ה׳״ – זה הצדיק הזה!** הוא גילה ופרסם באלפים ורבבות ספרים ומכתבים וחיזוקים את המסר הזה – **״כִּי כָל הָעֵדָה כֻּלָּם קְדֹשִׁים וּבְתוֹכָם ה׳״!**

וכמובן, יש את אלו הטוענים ׳מה פתאום?... מי הסמיך אותך להיות ״ראש״?׳... **וכי ביקשתי להיות ״ראש״? אנשים באים ומתחזקים!** ׳לא... אבל רבינו אמר שלא צריכים כבוד ולא מנהיגות׳... **מה אתה רוצה?! אתה רוצה לחזק אנשים? תחזק אנשים ׳מהיום למחר׳ בלי הפסקה, אבל מה אתה רוצה ממני?...** ׳לא... עפ״י רבינו זה לא מה שעושים׳... **אפילו לא צריכים לחזור על דברי השטות האלו, אבל מוהרא״ש כל החיים סבל מדברים כאלו...** והיה תמיד מלמד את העניין הזה [בפרשת קֹרַח ידעו תמיד, שאז מוהרא״ש היה ׳פותח׳ קצת מעניינים אלו. התורות של פרשת קֹרַח היו עפ״י רוב באופן מיוחד מזמן רגיל, וידעו שצריכים להיזהר אז... כשמגיע פרשת קֹרַח – צריך להיות ילד טוב... כי אם ח״ו לא, יקבל איזה ׳סילוק׳...].

זהו הלימוד הקדוש האמור: **הכל בסדר עד שאתה נכנס לאיזו מריבה!** והתחלנו מענייני שלום אצל האדם ׳**בעצמו**׳, ואח״כ ׳**בביתו**׳ – תראה לעשות את הכל בשביל זה!

ו׳**שלום**׳ היינו ׳**לעשות שלום**׳ – ׳**לרדוף את השלום**׳! ואם יש דברים שצריכים לתקן – אדרבה, בואו נתקן אותם ביחד! כי אכן יש דברים הדרושים

תיקון וסידור, ובפרט אחר שאדם זוכה להתחתן – לא כל דבר ברור תיכף ומיד בהתחלה, וזה לימוד חשוב לאדם שזוכה להתחתן, שידע שעד שהוא בונה בית חזק, ובונה את הזוגיות היטב, זה לוקח זמן... אבל אם אדם יש לו רצון, וזו כל הכוונה שלו – לבנות את הבית, והוא מחפש עצות ודרכים, ולא נח ולא שקט עד שהוא רואה זאת באמת, הוא זוכה שהבית שלו זה הגן–עדן... כי עוד הפעם נזכיר ונאמר: **כְּשֵׁם שֶׁמַּחֲלֶקֶת זֶה 'גֵּיהִנֹּם', כָּךְ שָׁלוֹם הוּא 'גַּן–עֵדֶן'!**

הנה אנחנו יודעים ששבת קודש היא 'מעין עולם הבא', ולמה באמת שבת קודש היא כ״כ גבוהה? כי שבת זו מידת השלום – **'שַׁבָּת שָׁלוֹם וּמְבֹרָךְ'**, בשבת קודש שורה מאד שלום ואהבה, וכנוסח התפילה בליל שבת: **״וּפְרֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ״**; בשבת מגיע ענין של שלום! ולכן חכמינו הקדושים מאד הזהירנו אותנו על שלום בשבת, לעשות את הכל שבשבת יהיה רק שלום, ולהיזהר בזה מאד!

הפסוק אומר (שמות לה, ג): **״לֹא תְבַעֲרוּ אֵשׁ בְּכֹל מֹשְׁבֹתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת״**, ועל זה איתא בתיקוני זוהר (תיקון מ״ח) שזו אזהרה לאש הכעס, שזה חילול שבת, ה״י! אמנם בכל השבוע אסורה המחלוקת ואש הכעס, אבל בשבת **״זה חילול שבת רח״ל״**! מכל האיסורים של שבת, יש 'לאו' אחד שכתוב מפורש בתורה – **״לֹא תְבַעֲרוּ אֵשׁ בְּכֹל מֹשְׁבֹתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת״** – אש הכעס! והוא ה״זֶה לְעֻמַּת זֶה״ גבי קדושת שבת: שבת קודש היא **'מעין עולם הבא'**, שזה ה**'גן–עדן'**, והנה נכשלת באיזה כעס – מחלוקת ומריבות – והדלקת את אש הגהינום, רח״ל... שרפת את כל השבת, ה' ישמור... **כמה אדם צריך להיזהר בזה!**

ואיתא בגמרא (גיטין נב.), שיש ניסיון בזה דווקא לפני שבת, ומספרת שם הגמרא, שהיה איזה בית, שבכל יום שישי היה בו מחלוקת. באו לר' מאיר ושאלוהו מה עושים עם זה, ענה ר' מאיר: 'אני אסדר את זה'... מה עשה? לקח כיסא, נכנס לתוך הבית, וישב שם במשך כל יום השישי... וכמובן, יש לו להצדיק מה לעשות ביום שישי – ערב שבת, אבל הוא ידע שיש לו עכשיו תפקיד קדוש ביותר, וישב שם... והנה, אם ר' מאיר יושב בבית – לא מתאים לריב... הצדיק יושב פה... כך עשה ר' מאיר במשך כמה ימי שישי, עד ששמעו את הם״מ שאומר: **'וַוי דְּאַפְקֵיהּ רַבִּי מֵאִיר לְהַהוּא גַּבְרָא**

מִבֵּיתִיהּ׳ [׳וַוי לִי, שֶׁרַבִּי מֵאִיר גֵּרֵשׁ אוֹתִי מֵהַבַּיִת הַזֶּה]; ערב שבת הוא זמן שצריכים לעבוד כ״כ הרבה על השלום, ולדאוג שלא יהיו מריבות!

אדם חושב: ׳שבת זה שלום – בסדר, אז בכל ערב שבת יהיה מחלוקת ומריבות, ותבוא השבת, הדלקת נרות, ואז נעשה שלום׳... **לא! צריכים לדאוג לזה כבר ביום שישי – ערב שבת, בבחינת** (שמות טז, ה) **״וְהָיָה בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי וְהֵכִינוּ אֵת אֲשֶׁר יָבִיאוּ״ – ביום שישי בבוקר כבר מאירה קדושת שבת, וכבר צריכים לעבוד על השלום בכל מה שאפשר! וזהו ״וְהָיָה בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי״ – ׳וְהָיָה׳ דייקא, כי ״אֵין וְהָיָה אֶלָּא לְשׁוֹן שִׂמְחָה״; להכנים בבית שמחה ביום שישי – זו מצוה גדולה!**

אצל צדיקים, יום שישי היה יום מעולה מאד; שבת – זו שבת... אבל כבר ביום שישי – מאירה ההארה של שבת; אצל מוהרא״ש (ועוד הרבה צדיקים) לא אמרו תחנון ביום שישי, ואמנם זה דבר שלא מוזכר בשו״ע, אבל אצל צדיקים היתה כזאת הרגשה חזקה בקדושת שבת כבר בערב שבת, עד שלא אמרו אז תחנון. וזה דווקא בעת ׳ירידת הדורות׳, כי כל מה שהדורות יותר יורדים – צריכים יותר חיזוק, והרגישו הצדיקים שצריכים להכנים את האור של שבת יותר מוקדם, ולא רק אחר חצות, אלא כבר ביום שישי מאיר אור השבת!

מסופר, שבביתו הקדוש של הרבי ר׳ אלימלך זי״ע, ערב שבת קודש היה כמו ערב יו״כ, היו מבקשים סליחה ומחילה אחד מהשני – כל המשרתות שהיו במטבח היו מבקשות מחילה וסליחה וכו׳, כי הרגישו אצל הרבי ר׳ אלימלך כזאת קדושה של שבת, וכבר ביום שישי הכינו את עצמם.

הכלל, צריכים לעשות את הכל בשביל השלום, ולא לחכות עד שבת בשביל זה... אל תחכה לשבת כדי לעשות שלום, **אין דבר כזה! אם תחכה עד אז – זה לא ׳ילך׳... תתחיל כבר ביום שישי – מיום חמישי בלילה!**

מוהרא״ש היה תמיד אומר, שמנהג צדיקים היה להכין עוד בליל שישי (יום חמישי בלילה) את המפה עם הפמוטים; **מוהרא״ש היה תמיד אומר, שכשעושים את זה – אז כבר הנשמות נמצאות למעלה (מקווים שהן בגן–עדן) יש להן מנוחה!** וזה מובן מאד לפי מה שאנחנו מדברים: **שאם יש נשמות ח״י שהן לא נמצאות בגן–עדן, אלא במקום שהוא החפך מזה, אז כששמים כבר את הפמוטים**

על השולחן, ומרגישים ׳פה נכנסת כבר השבת׳, ויש כבר שלום, אז יש כבר ׳גן–עדן׳... הנשמות זוכות לזה! מוהרא״ש היה תמיד אומר, שאם יש לאדם הורים הנמצאים בעולם העליון – עולם הנשמות, זה גורם להן עֲלִיָּה גדולה וטובה גדולה, כי בבית הזה כבר נכנס ׳שלום׳ – נכנסה שבת, וכבר נכנס ׳גן–עדן׳! כי אכן בשבת אין גיהנום, למה? כי יש שלום! אבל אם ח״ו אדם גם בשבת הוא שרוי במחלוקת ומריבות – זה חילול שבת... אתה ממש מחלל את השבת... **וכמה צריכים לבקש ולהתפלל להקב״ה שאדם יהיה נזהר בזה, ויעשה את הכל בשביל זה!**

זה העניין של **׳שלום׳**, ורבינו אומר שצריך שיהיה לאדם שלום במידותיו, שלום בביתו, וכן – שלום עם מכיריו ומיודעיו; **כמה זו מידה יפה לאדם, שהוא תמיד מבקש שלום – הוא ״אֹהֵב שָׁלוֹם וְרוֹדֵף שָׁלוֹם״! שזה כל העניין שלו – להרבות שלום! ומה שנוגע אפילו בנגיעה קטנה של מריבה ומחלוקת – תברח משם!** אפילו שיש כל מיני חשבונות שונים, ומביאים כל מיני ראיות שונות של רבנים וכו׳ – **ממחלוקת תברח כמו מאש! ולא רק ׳כמו׳ מאש, אלא ממחלוקת תברח – הכוונה מהאש בעצמה!** כי כפי מה שאנחנו מדברים עכשיו מלימודי פרשת השבוע, ממחלוקת לא בורחים ׳כמו׳ מאש, כי מאש כל אחד יודע שהוא צריך לברוח... **אבל המחלוקת היא האש בעצמה! זו אש כזאת ששופרת את הכל, רח״ל! ואדם צריך לברוח מזה! לא לחפש שום תירוצים, אלא רק לברוח אל תוך האמונה!** וכמו שהזכרנו בדברינו – **אפילו שאתה לא מבין הכל, זה היופי של עם ישראל – ״עולימתא שַׁפִּירְתָּא דלית לה עינין״, לא שואל שאלות! לא מבין כלום! מקבל כמו חוק – ׳אני לא יודע!׳...** ׳יש לך שאלה טובה, אבל לא מעניין אותי לענות לך... אני לא יודע תירוץ׳...

וכי יש רק דבר אחד שאין לו תירוץ?... אפילו אדם ׳למדן׳ – שהוא לומד הרבה, הוא יודע את כל התירוצים של כל השאלות שיש?... אפילו אדם שהוא ׳גאון׳, אבל שואלים שאלות קשות... אדם יודע את הכל?...

פעם הייתי בשיעור של ראש ישיבה גדולה, גאון עצום, והוא היה באמצע שיעור עמוק מאד – **׳שיעור כללי׳**, והיה בית־המדרש מלא באנשים, והוא מוסר את השיעור, והנה באמצע השיעור, אחד מהתלמידים שאל שאלה ׳חזקה׳ בעניין הנלמד, וזה היה סותר

למה שאמר ראש הישיבה בשיעורו, וכששמע את השאלה – הוא העמיק במחשבתו זמן־מה, והרי הוא היה איש אמיתי, ותיכף אמר **׳אני לא יודע׳**, וסגר את הגמרא, ויצא... אמנם זה היה ענין של ביזיון גדול מצד השואל, אבל מצד הראש ישיבה הזה ראו **׳גדלות׳** – שהוא אמר ׳אני לא יודע׳... ׳שאלת שאלה טובה – ואין לי תשובה עליה׳... מדובר על גאון גדול שמוסר שנים רבות שיעורים וכו׳, אבל הנה היתה נקודה שלא בדיוק היתה תשובה עליה; הרי לנו שיש שאלות שאין עליהם תשובות.

ואכן, אמר רבינו פעם, שגם צדיק עושה טעויות, ואם הצדיק עושה טעות – זה לא עושה אותו ׳לא צדיק׳... כי זו הגדלות של האדם – שהוא יכול לומר שהוא טעה! וכך אנו מוצאים אצל משה רבינו בפרשת שמיני, גבי בני אהרן שאכלו את הקרבן באנינות וכו׳, אמר משה רבינו: **טעיתי**! כי זו הגדלות הכי גדולה, שאדם יכול לדעת שלפעמים הוא עשה טעות...

והלימוד הזה נחוץ ביותר בביתו של אדם, שעליו לדעת שלפעמים יש טעויות... אבל אדם אומר ׳לא מתאים לי להגיד שטעיתי... איזה ביזיונות... עכשיו אשתי ניצחה אותי?׳... **ומה יהיה אם תגיד ׳עשיתי טעות; סליחה׳?!... זה נקרא ׳שלום׳!** זה השלום הכי גבוה, כי עשית שלום בין שני הפכים! אכן היתה איזו נקודה שלא ידעת תירוץ עליה, והנה אדם הוא נגוע אצל עצמו, והוא לא מודה שאיננו יודע, אלא ׳מה פתאום? אני אראה שאני ״כן״ יודע׳... ולפעמים זה רק **׳מידת הניצחון׳** בלבד, ואין בזה אמת!

רבינו אומר (ליקו״מ ח״א סי׳ קכב), שזו מדרגה גדולה שיהא הניצחון עם אמת, וזה נמצא אצלו יתברך, שעליו כתיב (ש״א טו, כט) ״**וְגַם נֵצַח יִשְׂרָאֵל לֹא יְשַׁקֵּר**״ – אצל הקב״ה הניצחון הוא אמיתי; אבל אצל האדם – בדרך־כלל – הניצחון הוא לא יחד עם אמת, אלא רק רוצה להראות שהוא אמת, ולמעשה זה רק בשביל ניצחונו...

הכלל העולה, שזה יהא תמיד המבחן של האדם: **אם אתה נכנס לאיזו נקודה של מחלוקת, שאתה צריך לעמוד באיזו מריבה על מישהו – זה לא מצד הקדושה! זה הגהינום!** ואתה יכול להיות אפילו צדיק, עובד ה׳, שזה בעצם היה קֹרַח, ועוד הפעם נזכיר איך כינה ה׳חוזה מלובלין׳ זי״ע את קֹרַח: ״**די היליגע זיידע קרח**״ – ׳**הסבא הקדוש** קֹרַח׳; ואדם מתבלבל לגמרי – ׳אם הוא ״הסבא הקדוש״, אז מה זה כל

מה שאנחנו קוראים בפרשת קֹרַח?... למה אנחנו כ״כ נזהרים ממנו?'... **אבל זה הלימוד שלומדים מ״הסבא הקדוש״ הזה – מה קורה אם אדם לא נזהר מלהיכנס למחלוקת! הוא היה אדם קדוש, צדיק גדול, אבל היתה לו מחלוקת על הצדיק...**

וכתוב בדברי האר״י הקדוש דבר נפלא, על הפסוק (תהלים צב, יג) ״צַדִּיק כַּתָּמָר יִפְרָח״ סופי־תיבות 'קֹרַח'; אומר האר״י הקדוש, שאכן לעתיד לבוא הוא יזכה לתיקון, וכמובא בדברי רבינו, שקֹרַח עובר כל הדורות האלה בגהינום – ״כבשר בקלחת״, אבל לבסוף יזכה לבוא על תיקונו.

ומובא בדברי הרמ״ע מפאנו על פסוק זה: ״**צַדִּיק כַּתָּמָר יִפְרָח**״ ראשי־תיבות בגימטריא ק״**כ**, דהנה את שֵׁם הוי״ה יכולין לכתוב בשנים־עשר אפנים, ואת שם אלקי״ם יכולין לכתוב את אותיותיו בק״**כ** אפנים, ושם אלקי״ם זה 'מידת הדין' שנוקם באדם, וזהו ״**צַדִּיק כַּתָּמָר יִפְרָח**״ סופיי־תיבות 'קֹרַח' כי אכן **בסוף** יהיה לו תיקון [וכן מובא שהוא יהיה כהן גדול], אבל זה רק אחר שעברו עליו ק״**כ** צירופים אלו של שם הדין... **אבל למה לאדם להגיע לזה בכלל? עדיף שלכתחילה הוא כבר יודע 'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי בּוֹרֵחַ מִכָּל מִינֵי מַחֲלֹקֶת וּמְרִיבוֹת'!**... והוא מקבל את עצת אשתו של און בן פלת, שהיתה אשה חכמה, ואמרה לבעלה 'מה אתה מתערב? יש פה מחלוקת של קֹרַח על משה, ומה זה קשור אליך?!'...

וזו מחלוקת של קֹרַח **על** משה – ולא מחלוקת **קרח ומשה**, ובזה מפרשים כל הצדיקים את מאמרם ז״ל (אבות ה, יז): ״**אֵיזוֹ הִיא מַחֲלֹקֶת שֶׁהִיא לְשֵׁם שָׁמַיִם, זוֹ מַחֲלֹקֶת הִלֵּל וְשַׁמַּאי, וְשֶׁאֵינָהּ לְשֵׁם שָׁמַיִם, זוֹ מַחֲלֹקֶת קֹרַח וְכָל עֲדָתוֹ**״; למה לא כתוב ״**מחלוקת קרח ומשה**״? אומרים כל הצדיקים 'פֶּה אֶחָד': למשה רבינו היתה מחלוקת? לא היתה שום מחלוקת! משה רבינו ישב בצד, ולא חלק על אף אחד!

ברם, כל זה עד שבאו ואמרו כאלה ביזיונות שזה כבר היה חשש שיגידו ״תורה לא מן השמים היא״ ח״ו ומשה רבינו בדה את הכל מליבו ח״ו, אמר משה רבינו ״**עד כאן**״... כל זמן שהיתה זו מחלוקת פרטית של אמירת ביזיונות, כתיב ״**וַיִּפֹּל עַל פָּנָיו**״, אבל אם כבר מגיעים לכזה מצב שאומרים 'מה זה ציצית, מהי מזוזה, משה בודה את הכל מליבו'... **עד כאן!** ואזי משה רבינו אמר: ״**וְאִם בְּרִיאָה יִבְרָא ה׳**״ – 'שיכנסו כולם אל תוך האדמה'... מדוע? כי זה כבר לא הכבוד שלו, אלא

׳כבוד שמים׳, ועל זה לא היה יכול לוותר... אבל בדרך־כלל, צדיקים רוצים שיהיה רק שלום ושלוה! רק יש בן אדם שהוא לא יכול לשבת בשקט, הוא מוכרח לעורר מחלוקת... **על זה צריכים להתחזק מאד באמונת חכמים!**

שזה הלימוד שמגיע מיד אחר כל הסיפור עם מחלוקת קֹרַח, וכל העונש שהיה להם – שנבלעו בתוך האדמה, אבל עדיין לא שקט הרעש, ועם ישראל התחילו להגיד למשה ואהרן: **״אַתֶּם הֲמִתֶּם אֶת עַם ה׳״** – ׳למה עשיתם את זה?!... כי תמיד יש טענות... ומה קרה? היה אז נגף ה״י – **״יָצָא הַקֶּצֶף מִלִּפְנֵי ה׳ הֵחֵל הַנָּגֶף״**, ומשה רבינו ברחמנותו אומר לאהרן הכהן ׳תביא מהר קטורת, שתיעצר המגיפה׳, כי לקטורת יש כח גדול למנוע מגיפה, ולפי דברי רבינו (ליקו״מ ח״א סי׳ כד), קטורת זה ענין של שמחה, בחינת (משלי כז, ט) **״וּקְטֹרֶת יְשַׁמַּח לֵב״**.

והנה, מונח בזה לימוד נפלא של אמונת חכמים, וטמון בדברי רש״י על מה שאירע אז: אהרן הכהן עומד עם הקטורת **״בֵּין הַמֵּתִים וּבֵין הַחַיִּים״** והוא עוצר את מלאך המוות שלא ימשיך – **״וַתֵּעָצַר הַמַּגֵּפָה״**... ׳זהו! אתה לא ממשיך! גמרת!׳... אומר רש״י: **׳אָחַז אֶת הַמַּלְאָךְ וְהֶעֱמִידוֹ עַל פָּרְחוֹ, אָמַר לוֹ הַמַּלְאָךְ הַנַּח לִי לַעֲשׂוֹת שְׁלִיחוּתִי׳** – וכמו שהיה אצל שרו של עשו עם יעקב אבינו, שהוא אמר ליעקב אבינו ׳תעזוב אותי, קיבלתי שליחות לעשות׳... **׳אָמַר לוֹ, מֹשֶׁה צִוַּנִי לְעַכֵּב עַל יָדֶךָ׳** – הצדיק אמר לי לעכב אותך! **׳אָמַר לוֹ, אֲנִי שְׁלוּחוֹ שֶׁל מָקוֹם וְאַתָּה שְׁלוּחוֹ שֶׁל מֹשֶׁה׳** – מה אתה רוצה? **אני** השליח של הקב״ה! ומה אתה מתמודד מולי בכלל?...

מה אהרן הכהן עונה לו למלאך? **׳אָמַר לוֹ, אֵין מֹשֶׁה אוֹמֵר כְּלוּם מִלִּבּוֹ אֶלָּא מִפִּי הַגְּבוּרָה׳** – משה רבינו לא אומר שום דבר שלא מהקב״ה! ואם משה רבינו אמר לי לעצור אותך – זהו! לא אכפת לי! אל תגיד לי שהקב״ה אמר לך, הצדיק אמר לי לעצור אותך, וזהו! וממשיך: **׳אִם אֵין אַתָּה מַאֲמִין, חֲרֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וּמֹשֶׁה אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד בֹּא עִמִּי וּשְׁאָל׳** – ונברר מי פה הצודק...

זה נקרא **׳אמונת חכמים׳** – לזרוק את השכל, ואם הצדיק כך אומר לי – **׳זהו... אני צריך לתקן את זה! הבית שלי יהיה ׳גן־עדן׳! זה היעד וזו המטרה שלי!׳**... איך? הנה אני עדיין מלא ב׳חכמות׳ וכל מיני חשבונות

שונים – **תבטל את זה! תיקח את דברי הצדיק בתמימות ופשיטות!**

ואז תזכה שיתקיים אצלך ״**זֶה לְעֻמַּת זֶה**״ – שלא יהיה ח״ו ענין אותיות ׳ק״ח׳, שרומזות על המקום שהוא לא–טוב, אלא יתקיים אצלך ״הַטְרִיפֵנִי לַחֶם **חֻקִּי**״ – יהיה ׳חֹק׳ קדוש! יהיה ׳גן־עדן׳! הבית יהיה מקום שבו מאירים ה׳**חוקים**׳ הקדושים של הקב״ה! כאן תהא אמונה ברורה ודגדולה מאד, בלי שום ׳חכמות׳, אלא בבחינת **״עולימתא שפירתא דלית לה עינין״** – בלי שום שאלות והשכלות! בתמימות ופשיטות! ואז האדם זוכה לשפע־קודש בכל העניינים...

שנזכה לאמונה קדושה וטהורה, לשלום אמיתי בכל הבחינות בעזרת ה׳, נזכה לגור תמיד בתוך ׳גן־עדן׳, ונקרב את הגאולה השלימה!

זכות הדפסת והפצת הגיליון

לעילוי נשמת האישה הכשרה הצדקת
חינקא חיה באבא בת רבי אברהם דוב ע״ה,
ולע״נ הרה״ח ר׳ בנימין ביניש בן ר׳ יחזקאל
שרגא נ״י ולעילוי נשמת מיכל רונית ע״ה בת
שרה ויצחק.

להצלחת בנימין בן אהרן נ״י וכל משפחתו
ולהצלחת כל התורמים והעוסקים במלאכת
הקודש שיחיו.

ולרפואתם המהירה של
נתן יחזקאל שרגא בן חינקא חיה באבא נ״י
הילד ישי בן סילקא יעל נ״י
ולרפואת צוריאל בן סגולה סיגלית נ״י
נעמי מרים בת חוה תחי׳
סילקא יעל בת אביבה תחי׳
משה בן אירן נ״י
מלכה בת רעות תחי׳

ולע״נ ר׳ שלמה חנוך חרש ז״ל בן ר׳ ישראל משה, האשה ליאת שרה בת מרדכי ע״ה, ר׳ יעקב דוד בן אברהם ז״ל, מרת איטה בת הירש, האישה הכשרה מרת חנה בילא בת ברוך ע״ה. ולעילוי נשמת הדסה שולמית בת יצחק מנחם שיבלט״א. לע״נ אליעזר שלמה ז״ל בן בנימין שיבלחט״א. לע״נ אהרן בן שלמה ז״ל, לע״נ הילד יהונתן ז״ל בן אושרה דינה תחי׳ ולע״נ סיוון בת אליהו ע״ה

ניתן לקבל מידי שבוע במייל את הגליון
״אשי ישראל״ בכתובת
3070817gm@gmail.com
להצטרפות לרשימה התפוצה

לתרומת עבור העלון לרפואה הצלחה וכדו׳ ניתן לפנות לטלפון: 052-7691732

breslevsheli.co.il

הודפס ׳בדפוס מוהרא״ש׳